

Nytt om LSS!

December 2018

I det här nyhetsbrevet vill vi informera om det pågående arbetet med LSS-utredningen, och även ge underlag och tips för intressepolitiskt påverkansarbete i era lokalföreningar och länsförbund. Spara gärna nyhetsbrevet och använd dig av dem när vi tillsammans fokuserar på att stärka LSS och stärka personer med utvecklingsstörning.

På fub.se/nyhetsbrev samlar vi alla våra nyhetsbrev. Under respektive sida för de olika nyhetsbrevet finner du en PDF-fil av detta nyhetsbrev som går bra att skriva ut (klicka på "Bilagor").

OBS: Betalar din kommun tillbaka den extra habiliteringsersättningen till staten?

Vi vill uppmärksamma medlemmar och FUB:s lokalföreningar på att flera kommuner nu betalar tillbaka de pengar, som de tagit emot i år för att införa eller höja habiliteringsersättningen. Om denna inte har betalats ut ännu till deltagare i daglig verksamhet, är det stor risk att kommunen istället valt att betala tillbaka pengarna till staten. **Kontakta i så fall ansvariga politiker i kommunen och gör vad ni kan för att förhindra detta!** FUB-kansliet tar även tacksamt emot information om vilka kommuner som har rekviderat stimulansmedlen från Socialstyrelsen, men som sedan valt att betala tillbaka pengarna till staten.

Den 28 november berättade exempelvis nyhetsprogrammet Klartext att Stockholm stad har betalat tillbaka 25 miljoner kronor. Pengar som skulle ha använts till att förbättra ekonomin för personer som ofta lever under mycket knappa omständigheter.

I augusti uttalade sig FUB:s ordförande Harald Strand om att drygt 30 procent av kommunerna valde att inte alls rekquirera de pengar de fått tilldelade. Ytterligare 10 procent av kommunerna valde att bara rekquirera en del av pengarna. Nu väljer alltså ett okänt antal av de kommuner som rekviderade pengarna tidigare i år att betala tillbaka dem till staten.

[Läs mer om bakgrunden här.](#)

Betalar din kommun tillbaka pengar för habiliteringsersättning till staten?
Mejla: julia.henriksson@fub.se eller eva.borgstrom@fub.se

FUB i möte med barnombudsmannen

9 november träffade Judith, Nina, Julia och Zarah från Riksförbundet FUB Barnombudsmannen Elisabeth Dahlin. Barnombudsmannen och FUB har flera beröringspunkter. FUB ville därför träffa Elisabeth Dahlin för att berätta mer om FUB:s arbete med rättighetsfrågor för barn med intellektuell funktionsnedsättning.

Det var ett givande möte, där det bland annat diskuterades kring behovet av ett tydligare barnperspektiv i LSS och hur barn särskilt har drabbats av försämringar inom LSS, samt det otydliga föräldraansvaret till barn med intellektuell funktionsnedsättning. Elisabeth Dahlin

berättade även om Barnombudsmannens uppdrag kring Barnkonventionen. De har till exempel tagit fram en webbplats om rättigheter. Webbplatsen innehåller också anpassat material och lektionspaket till grund- och gymnasiesärskolan.

[Webbsidan "Mina rättigheter" hittar du här.](#)

Särskild utredare Lars Löow och utredningssekreterare Johan Wockelberg-Hedlund

Särskild utredare Lars Löow ska utreda yrket personlig assistent

Utredare Lars Löow besökte det sista mötet för Funktionsrätt Sveriges LSS-arbetsgrupp för att beskriva sitt uppdrag. Tillsammans med två sekreterare ska Lars Löow göra en översyn av yrket personlig assistent. Syftet med översynen är att undersöka hur personliga assistenters villkor ser ut i såväl kommunal som privat verksamhet samt i brukarkooperativ och hos assistansberättigade som anställer sina egna assistenter. På mötet beskrev Lars Löow att det finns tydliga begränsningar kring vad han inte får lämna förslag kring, t.ex. rätten till assistans och grundkompetenskrav. Däremot kan utredningen undersöka arbetsförhållanden, arbetsledningsfrågor och hur kompetensbehov tillgodoses.

Läs direktiven på [regeringens hemsida](#).

Missvisande information om rätten till kontaktperson

Det är ett stort och växande problem att personer nekas insatsen kontaktperson runt om i landet. Riksförbundet har fått många signaler om kommuners strikta riktlinjer och handläggare som hänvisar till avslagsbeslut från kammarrätterna. Riksförbundet vill förtydliga och betona att det inte finns något rättsfall från Högsta förvaltningsdomstolen som begränsar rätten till kontaktperson. Däremot finns det ett antal avgöranden från kammarrätterna, vars bedömningar spretar. Olika domstolar ser olika på hur "socialt isolerad" en person är som bor i en gruppboende och deltar i daglig verksamhet. Det finns både bifall och avslag och kommunerna är skyldiga att göra individuella bedömningar.

Generella uttalanden om att "man inte har rätt till kontaktperson om man bor i gruppboende" saknar lagstöd. Kommunerna är enligt lag skyldiga att lämna skriftliga och väl motiverade skäl till sina avslagsbeslut. Ett viktigt rättsfall som en medlem kan hänvisa till är dåvarande regeringsrättens bedömning av rätten till insatsen ledsagarservice. I målet, RÅ 1995 ref 47, fann domstolen att en individuell bedömning ska göras och att förhållandena i den aktuella gruppboenden ska beaktas, såsom antalet boende, deras individuella behov och bemanningen i gruppboenden. Domstolen kom fram till att boendet i gruppboende inte hindrade att personen också beviljas ledsagning. Den enskildes samlade behov av insatser skulle vara vägledande. Denna princip anses vara tillämplig även rörande insatsen kontaktperson och hänvisas i ett flertal kammarrättsavgöranden.

Projektet syftar till att stärka användningen av Funktionsrättkonventionen i Sverige. Rättsfallsanalysen bygger på de enskilda rättsfall som engagerat projektet och den är skriven av juristen Andrea Bondesson. I en bilaga till rapporten ges en grundlig genomgång av de fyra rättsfallen. Läs rapporten [här](#).

"Fallet Anders" har fått särskilt stor betydelse. Kammarrätten i Göteborg kom 2017 fram till att Lekebergs kommuns beslut att tvinga Anders att flytta från sitt boende stod i strid med Europakonventionen. Det är första gången detta har skett i ett LSS-ärende.

Projektet har även tagit fram en webbaserad funktionsrättsguide med en introduktion på lättläst. [Den hittar du här](#).

FUB I DEBATTEN

"Regeringens LSS-förslag strider mot FN-konventionen!"

LSS är en oerhört viktig rättighetslag, ändå har det skett en oroande förändring i tillämpningen av LSS – inte minst av insatsen personlig assistans. Därför kräver vi att lagen förtydligas och de viktiga principerna stärks, skrev Riksförbundet FUB och företrädare för 18 andra organisationer inom funktions-hinderrörelsen i Metro Debatt, 20 november 2018.

[Läs hela debattartikeln här.](#)

"Ren vanvård på LSS-boenden!"

Uppdrag granskning den 31 oktober visade på allvarliga kränkningar, vanvård och våld vid LSS-verksamheter. I en debattartikel i tidningen ETC krävde Riksförbundet FUB en rad åtgärder för att höja kvaliteten och kompetensen i LSS-verksamheter. Det handlar om en nationell satsning på såväl grund- som fortbildning av personal i LSS-verksamheter, krav på närvarande chefer och att personalen får regelbunden professionell handledning. Ytterst är det politiker på central och kommunal nivå, som är ansvariga för att detta sker.

[Läs hela debattartikeln här.](#)

Nya regler kring tillstånd och tillsyn

Från den 1 januari 2019 gäller nya regler kring tillstånd och tillsyn vilket bl.a. innebär att fler verksamheter än idag behöver tillstånd av IVO. Den nya lagstiftningen innebär också att nya tillståndsansökningar kommer att bli förenade med en avgift på 30.000 kronor och att även en avgift kommer att tas ut för ändringar i ett tillstånd. Samtidigt börjar nya krav gälla för att få behålla ett tillstånd. Förutom verksamheter som redan kräver tillstånd kommer man även att behöva tillstånd från IVO för att bedriva någon av följande verksamheter:

- Hemtjänst enligt socialtjänstlagen
- Ledsagarservice enligt LSS
- Biträde av kontaktperson enligt LSS

- Avlösarservice i hemmet enligt LSS

IVO:s tillsynsansvar kommer att förändras med fokus på utförarnas insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Förändringarna kommer att beröra alla de verksamheter som idag är tillståndspliktiga, det vill säga privata HVB-verksamheter, personlig assistans-verksamheter, LSS-boenden och LSS-verksamheter, öppenvårdsverksamheter och äldreboenden.

FUB deltog i ett referensgruppsmöte hos IVO i november och på ivo.se/nyatillstand har det regelbundet fyllts på löpande med svar på vanliga frågor kring de nya reglerna och hur de tillämpas.

Detta nyhetsbrev om LSS blir det sista för i år

Nästa nyhetsbrev kommer på Nyårsdagen. Så här i backspegeln kan vi konstatera att 2018 har varit ett intensivt år, med mycket fokus på LSS och den pågående översynen av lagen. LSS-utredningen lämnar sitt betänkande den 10 januari 2019. Riksförbundet FUB och övriga funktionsrättsorganisationer är mycket kritiska till många av LSS-utredningens förslag, vilket framgår av en debattartikel som var införd i Metro (se nedan). LSS är en prioriterad fråga för FUB även nästa år, oavsett vad som kommer att hända med utredningens förslag, dvs. om det kastas i papperskorgen direkt eller om förslaget skickas ut på remiss.

Med önskan om en fridfull jul och en fin start på år 2019!

Personalen på Riksförbundet FUB

Information om förbundskansliets arbetsgrupp om LSS

Eva Borgström, samordnare

Tel: 08 - 508 866 31, e-post: eva.borgstrom@fub.se